

УДК 81'42:811.112.2:811.161.2

Ю. Є. Кійко,

кандидат філологічних наук, доцент

(Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича)

kiyko33@yahoo.com

НІМЕЦЬКА Й УКРАЇНСЬКА КОРЕСПОНДЕНЦІЇ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ АСПЕКТІ

У статті здійснено комплексний зіставний аналіз німецької й української газетних кореспонденцій в інформаційному аспекті на матеріалах провідних друкованих видань. При порівнянні паралельних текстів у різних лінгвокультурних дискурсах встановлено особливості висвітлення однієї події на макро- і мікрорівнях. Німецька кореспонденція орієнтується переважно на нейтральне інформаційне висвітлення події, яку реципієнт може легко зрозуміти. Для української кореспонденції притаманні складні аналітичні пасажі, які ускладнюють сприйняття інформації в цьому газетному жанрі.

У сучасному комунікативному просторі все більше відчувається домінування глобальних і інтернаціональних тем, як-от: світова фінансова криза, тероризм, екологічні проблеми тощо. За Н. Луманом людство вже давно перетворилося на єдине світове комунікативне суспільство, де всі взаємопов'язані і взаємозалежні [1]. Сприяють цьому не в останню чергу засоби масової інформації, які щодня інформують громадськість не лише про локальні, а й про світові події. ЗМІ кожної країни висвітлюють реалії з різних політичних, економічних і культурно-соціальних аспектів.

Цікавим і перспективним з точки зору контрастивної лінгвістики тексту вважають зіставлення паралельних текстів у різнокультурних просторах, оскільки вони дозволяють виявити приховані відмінності в різних досліджуваних аспектах [2-4]. Спільним для паралельних текстів мають бути екстра- та інтралінгвальні ознаки. До перших ми відносимо ситуативні ознаки, тобто умови комунікації, де визначальними є адресант, адресат, час і місце події. До других ознак належать мовні особливості комунікації, які, насамперед, відтворюються в подібних жанрах мовлення.

Мета нашого дослідження – встановити особливості інформаційного висвітлення одного й того ж факту в різних мовнокультурних суспільствах. **Об'єкт дослідження** – паралельні тексти в німецькому й українському газетних дискурсах. Предмет студії – особливості німецької й української кореспонденцій в інформаційному аспекті на макро- і мікрорівнях. Матеріалом аналізу слугували провідні щоденні газети *Berliner Zeitung* і *День*, що видаються в столицях Німеччини і України і можуть вважатися рівнозначними для обох лінгвокультурних дискурсів. При аналізі матеріалу взято до уваги також інші друковані видання для повноти досліджуваного дискурсу.

Для зіставлення було взято друковані статті одного газетного жанру, оскільки вони мають виконувати однакову роль в обидвох мовнокультурних дискурсах. Таким жанром ми обрали найбільш частотний газетний жанр "кореспонденція / Bericht". Під кореспонденцією ми розуміємо розгорнуту інформаційну газетну статтю, в якій адресант намагається повідомити адресата про певний факт, подію тощо, відповідаючи при цьому на такі питання: *де, коли, як, чому щось сталося* (детальніше див. [5; 6]).

Спільним для досліджуваних текстів були не тільки умови, ситуація і форма подачі інформації, а й тематика повідомлення. Темою статей послугувало офіційне відкриття однієї з гілок газопроводу "Північний потік", що дозволяє пряме постачання газу по дну Балтійського моря з Росії до Німеччини в обхід України та інших транзитних країн. У кореспонденціях перетинаються інтереси Німеччини й України, що мають лінгвально виражатися в досліджуваних друкованих виданнях.

Обидві статті з'явилися відносно одночасно: німецька стаття надрукована 8 листопада 2011 року, а українська – 9 листопада 2011. Сама подія – офіційне відкриття газопроводу в містечку Любмін (ФРН) з участю високопосадовців Німеччини, Росії та інших країн – відбулася 8 листопада 2011 року. Отже, в першому випадку стаття написана до самої урочистості, що виражено іменниковою фразою *am heutigen Dienstag*, а друга – після згаданої події, що виражено прислівником *учора*. Після виходу зазначених статей редакції обидвох друкованих видань більше не поверталися до згаданої події.

Розглянемо спочатку макроструктурні особливості німецької й української статей.

Німецька стаття розміщена в розділі *Політика* на 6 сторінці по центру зверху і займає близько 50 % загальної площі газетної шпальти (499 словоформ). Цим вказується на важливість зазначеної події. Хоча про неї жодним чином не згадано на титульній сторінці газети, що характерно при вельми актуальних темах на певний час. Центральною темою на цей день виявилася внутрішньополітична подія, а саме блокування партією СДПН податкової реформи А. Меркель, якій присвячені передова стаття, коментар і низка статей на 5 сторінці. Інтернаціональною темою першочергового значення були цього дня фотостаття, присвячена китайському митцю А. Вайваю, який за критику уряду має сплатити великий штраф, і коротка інформаційна замітка про політичний стан Греції та Італії у зв'язку з фінансовою кризою.

Подібна оцінка зазначеної події зафіксована і в інших німецьких друкованих виданнях. У загальнонаціональній щоденній газеті *Frankfurter Rundschau* використані ті ж самі статті з деякими змінами в заголовочному комплексі, що і в *Berliner Zeitung*, оскільки обидві газети мають спільну

редакцію DuMont-Redaktionsgemeinschaft. Тут редактори лише додали спільний надзаголовок **Energiesicherheit** та інформаційну заголовок-замітку *Deutschland und Russland feiern ihr großes gemeinsames Projekt. Die Nachbarn der Unterwasser-Röhre fühlen sich ausgeschlossen*. Цим редактори підкреслили економічну складову зазначеного двостороннього проекту.

В іншій щоденній газеті *die tageszeitung (taz)*, яка вважається незалежним виданням лівого політичного спрямування, за 08.11.2011 надрукована підбірка з однієї замітки і двох статей на четвертій сторінці під рубрикою *Schwerpunkt* з єдиним надзаголовком *Energie* і стислою інформаційною заміткою про факт самої події. Одна стаття кореспондента з Москви детально зупиняється на характеристиці російського концерну і має символічну назву **Das Rohr zum Westen**, створюючи певну паралель до крилатого виразу "вікно в Європу". Певні асоціації викликає і використана світлина, на якій зображено тягач з величезною трубою, скерованою на Захід. Подібні тягачі використовують при транспортуванні наземних крилатих ракет. В іншій кореспонденції розглянуто детальніше економічну ситуацію з газовим постачанням до Німеччини. Варто зазначити, що ця газета запропонувала читачам найбільш критичні статті. Багато друкованих видань проігнорували цю подію. Так, у *Frankfurter Allgemeine* за 08.11.2011 редакція наводить лише на 16 сторінці у розділі *Unternehmen* статтю-портрет, присвячену голові Газпрому А. Міллеру.

На відміну від німецького комунікативного простору в україномовному дискурсі відкриття газопроводу викликало більший резонанс. Ця подія належить до вельми актуальних новин, на що вказує її розміщення в друкованих виданнях. У газеті *День* першу вказівку на цю подію ми бачимо вже на титульній сторінці, коли в нижній частині великими літерами наводяться заголовок і підзаголовок статті. Основна ж частина статті розташована на 5 сторінці в рубриці *Економіка*, на що вказується експліцитно: *продовження теми на 5-й сторінці*. Кількість слів у українській кореспонденції (461) дещо менша за німецьку (499). Отже, редактори української газети оцінили зазначену подію як головну на цей день.

Макроструктурно українська кореспонденція складається з надзаголовку (**Факт і коментарі**), фотографії з підзаголовком, заголовка, тексту статті і географічної схеми газопроводу. Графічно до кореспонденції належать чотирі коментарі фахівців, які розташовані під загальним заголовком на темному фоні. Підзаголовок з першої сторінки вже не наведено, оскільки для коментарів використано свій окремий заголовок – **Коментарі**. На світлині, що займає 25 % площі статті, зображено тріумфуючих керівників держав з членами офіційних делегацій під час символічного відкриття газового крану. З підзаголовку до світлини ми дізнаємося про головних дійових осіб: президента Росії Дмитра Медведєва і канцлера ФРН Ангелу Меркель.

Німецька стаття макроструктурно складається з фотографії з підписом¹, заголовка, підзаголовка, тексту статті й інтегрованої в текст географічної схеми маршруту зазначеної газової труби. Фотографія займає при цьому 45 % площі статті. Окрім цього, до цієї тематики редакція додає під аналізованою статтею ще одну кореспонденцію, яку важко віднести до розділу "Політика". На це експліцитно вказують і самі заголовки: надзаголовок **Archäologie** (укр. Археологія) і заголовок **Schätze unter Sand und Schlamm** (укр. Скарби під піском і болотом). Такі статті, зазвичай, відносяться до розділів *фейлетон*, або ж *подорож*.

На світлині німецької статті зображено будівельний майданчик, де дві газові труби витягнуто з моря й робітник йде в сторону моря вздовж труби, мабуть, натякаючи, що роботи ще не закінчені. Світлина має підзаголовок, з якого читачеві стає зрозуміло, що це газові труби балтійського газопроводу в містечку Любмін, що підуть далі через Німеччину до Чехії.

Отже, якщо в українському комунікативному просторі відкриттю газопроводу по дну Балтійського моря приділено багато уваги з точки зору економіки, то в німецькому дискурсі ця подія відноситься до другорядних політико-економічних фактів. Причину різного оцінювання варто шукати в ролі досліджуваної події для обидвох мовнокультурних суспільств.

Розглянемо інтралінгвальні особливості зіставлених кореспонденцій за їх основними складниками: заголовковим комплексом і основним текстом.

До заголовкового комплексу входять такі складники, як надзаголовок, заголовок, підзаголовок і автор статті. Сюди відносять також заголовок рубрики (*Politik* в німецькій статті, *Економіка* – в українській) і назву газети з вихідними даними номера, що є невід'ємним дійсним атрибутом кожної сторінки.

Надзаголовок використано лише в українській кореспонденції, що виражено сурядним словосполученням **Факт і коментарі**. Через це український заголовковий комплекс вже не має підзаголовку, з яким читач ознайомився на титульній сторінці. Таким надзаголовком редакція експліцитно ділить усе повідомлення на два типи текстів: інформаційний і аналітичний.

Центральну роль в обидвох статтях відіграє графічно виділений заголовок. Заголовок німецької кореспонденції **Putins Pipeline** (укр. Газопровід Путіна) більш стислий і влучний², ніж український заголовок **Про головну інтригу "Північного потоку"**. У першому випадку заголовок тематичний, містить частотну

¹ Досліджувана стаття у *Berliner Zeitung online* має зовсім іншу світлинку з підзаголовком.

² В онлайн-версії статті за 08.11.2011 використано повне речення: *Putins Pipeline geht in Betrieb*.

лексему усього тексту (Pipeline) у поєднанні з власним іменем. Цим редакція газети передає ключову фразу і водночас викликає у реципієнта свої асоціації: гіперболічне вживання відомого прізвища. У другому випадку заголовок не є тематичним, ним зацікавлюють читача, скеровують увагу на з'ясування головної "інтриги" газопроводу. Це означає, що є також другорядні інтриги, які не стали предметом цієї статті. Як бачимо, редакції обидвох друкованих видань використовують різні тактики ознайомлення читача з новиною про відкриття газопроводу.

Наступною складовою заголовкового комплексу є підзаголовок, який має допомогти реципієнту зорієнтуватися в темі статті. Адже обидва використані заголовки викликають різні асоціації, як німецький тематичний, так і український "інтригуючий" (детальніше про заголовки [7]).

Німецький підзаголовок виражено простим реченням у формі минулого часу (претерит): *Kanzlerin Angela Merkel und Präsident Dmitri Medwedew eröffneten die lange umstrittene Nordstream-Trasse*. Він розкриває фактично інформаційне ядро статті. При цьому автор дає певну оцінку предмета статті через характерні означення *lange umstrittene*, яке вживається вже замість власного імені *Putin*, яке теж має свою конотацію. З точки зору стилістики в підзаголовку використано okazionalizm, виражений гібридним композитним новоутворенням із запозиченням *Nordstream-Trasse*. Такі новоутворення із запозиченнями, як показує аналіз, досить часто зустрічаються в сучасній німецькій пресі.

Український підзаголовок *Експерти "Дня": Росії не вдасться позбутися залежності від української "труби" ще мінімум 10-15 років* виражено складною синтаксичною конструкцією із залученням двокрапки, яка виділяє семантично важливі частини речення і заміщує *verba dicendi* [8: 44]. Як відоме за тема-рематичним поділом для читача наведено узагальнене джерело – експерти *Дня*, як *нове* – узагальнений висновок експертів. Для більшої об'єктивності журналіст опитав не одного експерта, а декількох, і навіть німецького. Це вказує на те, що наведена інформація в українській газеті має виконувати і персуазивну функцію – вплив на читацьку аудиторію через авторитетні думки фахівців.

Заголовковий комплекс завершує вказівка на автора статті. У німецькому газетному дискурсі це виражено, як це прийнято, применниковою конструкцією **von + ім'я + прізвище**: *von Frank Herold*. В українському дискурсі дані про автора наводять у називному відмінку із зазначенням належності до видавництва: *Алла ДУБРОВИК, "День"*.

Другою центральною складовою кореспонденції є сам текст статті. Основна частина німецької кореспонденції складається з семи графічно виокремлених журналістом відрізків тексту. Розглянено тематичне розгортання статті за абзацами як тематичними блоками, що об'єднують речення за певною субтемою. Речення як предикативні одиниці несуть основне інформаційне навантаження в тексті і є тими нитками, що роблять текстове сплетіння самостійною одиницею комунікативного рівня мови.

Перший тематичний блок можна розглядати як вступну частину – лід – у формі короткої замітки про подію, де робиться стисле ознайомлення читача з певною подією. Перша синтаксична конструкція виражена іменниковою фразою у формі заголовка, яка характеризує ситуацію в маленькому містечку Любмін: *Großer Auftrieb im kleinen Lubmin an der Ostseeküste*. Автор вдається при цьому до протиставлення (*groß – klein*), чим акцентує увагу на значенні події для маленького селища. Далі слідує центральне речення кореспонденції, в якому розкривається головна тема статті: відкриття канцлером Німеччини і президентом Росії однієї з двох гілок газопроводу "Північний потік". У третьому реченні уточнюється мета цієї газової магістралі: постачання газу із Західного Сибіру до низки єврокраїн. І завершується абзац експліцитною оцінкою описуваної події: *Es ist das bedeutendste europäische Energieprojekt der letzten Jahre*. Окрім першої синтагми, усі речення в цьому абзаці прості, що полегшує сприйняття інформації.

У другому тематичному блоці передається цитата шефа Східної комісії німецької економіки Е. Кордеса, виражена непрямою мовою із залученням кон'юнктиву І в складному безсполучниковому реченні. При цьому автор використовує в головному реченні дієслово оцінки *würdigen* як *verba dicendi*. В наступному реченні зазначається кількість споживачів, яких може забезпечити ця газова труба. Тут можна лише здогадуватися, кому належать ці дані, оскільки немає жодної експліцитної вказівки на джерело. Або ж йдеться про констатацію певних підрахунків спеціалістів з інших джерел, на які не вказує журналіст.

У третьому тематичному блоці автор зазначає час (*im April 2010*) і місце початку робіт: *in der Portowaja-Bucht bei Wyborg Nahe der russisch-finnischen Grenze*. Далі автор підкреслює новизну (*erstmalig*) цієї траси для Росії, яка вже зможе напряму постачати газ в Європу, оминаючи транзитні країни Білорусь, Польщу й Україну. В наступних двох реченнях журналіст вказує на задіяні в проекті компанії на чолі з російським Газпромом.

Четвертий тематичний блок дає історичний екскурс у перипетії розвитку проекту. Спочатку зазначається орієнтовний час (*vor mehr als einem Jahrzehnt*) виникнення перших думок щодо цієї траси. Далі автор описує подолання екологічних перешкод і політичного супротиву проекту. Все це вдалося здійснити колишньому канцлеру Г. Шредеру і колишньому президенту В. Путіну, які в 2005 році підписали відповідну заяву про наміри. Журналіст підкреслює, що на урочистостях буде і Г. Шредер. У наступному реченні це доповнюється даними про кар'єру Г. Шредера, який вийшов з політики і очолив створений під проект консорціум. Автор

статті лише імпліцитно натякає на заангажованість колишнього канцлера через такий остаточний перехід з політичної сфери в економічну.

П'ятий тематичний блок конкретизує складні моменти реалізації проекту: екологічні аспекти проекту і критику зі сторони транзитних країн. Екологічна перевірка проекту тривала в Швеції аж до 2009 року, в Фінський затоці і біля острова Борнгольм потрібно було декілька разів перепланувати маршрут траси. Журналіст згадав критику проекту з боку балтійських країн і, насамперед, Польщі й України, які з власних інтересів надавали перевагу транзиту через свою територію. Основним аргументом, що остаточно вирішив це питання на користь проекту, автор називає блокаду поставок з боку української сторони в 2009 році: "[...] als sie (*die ukrainische Regierung*) im Winter 2009 die russische Erdgaslieferungen nach Westeuropa über Wochen sperrte". Для українського реципієнта таке формулювання не зовсім узгоджується з фоновими знаннями про тодішні події, оскільки подача газу була припинена на російсько-українському кордоні російською стороною за даними Газпрому після несанкціонованого відбору газу українською стороною.

У шостому тематичному блоці наведено актуальний стан справ щодо проекту, де фігурує лише Польща. Автор вдався при цьому до військової термінології *Nachhut-Gefecht* (ар'єргардний бій). У наступних реченнях журналіст уточнює інформацію: Щецинський порт подав до суду на газопровід, який перешкоджатиме великотонажному судноплавству для порту. У першій інстанції польська сторона справу програла. І тому як відповідь на "Північний потік" Польща будує термінал для рідкого газу.

В останньому тематичному блоці німецької кореспонденції порівнюють стани інших газових проектів, які пов'язані з Європою. Насамперед, з конкурентом зазначеної траси – Набукко. При цьому автор згадує ще чотири проекти, які перебувають на стадії розробки. В одній з них знову ж таки задіяний російський Газпром.

Німецька кореспонденція не містить експліцитного підсумкового інформаційного блоку, як це притаманно класичним зразкам подібного жанру (пор. [6]). На початку автор використав інформаційний блок у формі короткого повідомлення, а потім тематичне розгортання відбувається за хронологічним принципом. За класифікацією Т. Шредера, цю статтю можна віднести до тематичних кореспонденцій [9].

Проаналізована німецька стаття написана в нейтральному стилі з використанням загальнозживаної лексики. У синтаксичному аспекті в тексті домінують прості речення (24 синтаксичні одиниці), далі йдуть за спадом складнопідрядні (6) і одна іменникова фраза. Серед підрядних речень переважають підрядні означальні (3), безсполучникові підрядні речення додаткові, які використовуються при передачі непрямої мови, і одне підрядне речення часу. Отже, з точки зору реципієнта текст можна класифікувати як легкий для розуміння завдяки домінуванню простих синтаксичних конструкцій із загальнозживаною лексикою.

Серед часових форм у німецькій кореспонденції домінує презенс. Найчастіше трапилися форми актуального презенса. Водночас, журналіст використав інші варіанти презенса, а саме майбутній й історичний презенс. Далі слідують за спадом часові форми претерита, перфекта, плюсквамперфекта і футурума I. Такий розподіл часових форм пояснюється тим, що стаття написана напередодні події.

Через увесь текст ключовим словом проходить винесена в заголовок лексема *Pipeline*. Вона має найбільшу кількість контекстуальних синонімів: *Erdgas-Pipeline durch die Ostsee, Nordstream-Trasse, Energieprojekt, Nordstream, Projekt, Ostsee-Trasse, Trasse*. Це ключове поняття трапляється в більшості речень. При цьому прізвище Путіна, що використано в ролі атрибута в заголовку, зафіксовано лише один раз. Цим іменем фіксується ціла епоха виникнення і реалізації проекту газопроводу.

Основна частина української кореспонденції складається з п'яти тематичних блоків, розташованих в один стовбчик. Решта місця займають коментарі фахівців, які ми не розглядаємо з тієї причини, що це вже інший вид тексту з огляду на їх домінуючу функцію. Як вже зазначалося, українські редактори оцінили досліджувану подію як економічну і розмістили її в розділ *Економіка*. Це певним чином відобразилося на тематичному розгортанні кореспонденції.

Перший тематичний блок статті має характер досить розгорнутого ліду, де авторка насичено подає інформацію. При описі використовується не лише дескриптивний тип розгортання теми. У першому реченні наводиться загальна тема статті. Впадає у вічі те, що в німецькій статті на першому місці згадується німецький канцлер, а в українській – російський президент. Це зумовлено, мабуть, прагматично, адже за стандартом інформацію потрібно розташовувати за алфавітним порядком. До цього ж траса отримує дещо іншу атрибутизацію: в німецькій – вона *спірна* (*umstrittene*), в українській – це, насамперед, *російсько-німецька*. Цим підкреслюється двосторонність проекту. У другому реченні журналіст описує маршрут траси, часто використовуючи дієприслівникові звороти, чим ускладнює сприйняття тексту. Далі зазначається початок будівництва, з відсилкою на фонові знання читача (як відомо), і виникнення самої ідеї проекту. Після цього авторка робить висновки (*тож виходить, виходить*) із повчальними елементами ([...] *забувши одну із ключових істин ринкової економіки – світ конкурентний*) і експліцитними оцінками ([...] *продемонстрували свою недалекоглядність, не врахували ризику "шредизації" Європи*). Журналіст використала неологізм "шредизація", натякаючи на прагматизм сучасних відношень між Росією й іншими європейськими країнами, коли все вирішує економіка.

У другому тематичному блоці розкривається інтригуючий зміст заголовка статті, а саме питання, скільки ж газу піде по новому маршруту в Європу. На відміну від німецької статті, в українській кореспонденції зазначається узагальнене джерело даних про потужність газопроводу – офіційні дані російської сторони.

У третьому тематичному блоці наведено непряму і пряму цитати прем'єр-міністра РФ В. Путіна і глави "Газпрому" О. Міллера, в яких підкреслюється втрата Україною ексклюзивного становища країни-транзитера російського газу до Європи. Пряму мову авторка використовує для збереження колориту чужих висловлювань з розмовно-маркованою лексикою: "дармовий", "дешевий російський газ".

У наступному тематичному блоці журналіст підсумовує думки експертів з цього питання і робить висновок, який сформульовано в підзаголовку статті на титульній сторінці: відкриття нової гілки газопроводу лише збільшує можливості поставок газу до Німеччини, яка відмовилася від атомної енергетики і потребуватиме у найближчому майбутньому більше енергоносіїв. При цьому журналіст дається до аргументованого викладу матеріалу.

В останньому тематичному блоці авторка української кореспонденції наводить думку єврокомісара з питань бюджету та фінансового планування Я. Левандовського, де проект критикують з огляду на зростання залежності від російських поставок газу і називають "пам'яткою епохи двосторонніх відносин" Росії та Німеччини. Журналіст зазначає також, що за Я. Левандовським у майбутньому такі проекти мають координуватися в межах ЄС. Цей інформаційний блок можна розглядати як оцінно-підсумовковий.

На відміну від німецької статті, українська кореспонденція не є винятково інформаційною з дескриптивним розгортанням теми. У ній мають місце також експлікативні й аргументативні пасажі, що виконують перзуазивну функцію: заспокоюють українського читача. Очевидно, це зумовлено постійною актуальністю зазначеної теми для української економіки і суспільства. У німецькій кореспонденції журналіст не нав'язує так експліцитно власну думку, він сухо інформує читача про цю подію.

У синтаксичному аспекті в українському тексті хоча й переважають прості речення (9 з 22 речень), але вони переважно поширені, зі вставними словами (*утім, виходить, до речі* тощо), дісприслівниковими зворотами (*стартуючи з карельських боліт* тощо). На другому місці за частотою є складнопідрядні речення, насамперед, додаткові при передачі непрямої мови з використанням сполучника. В тексті трапилися також складносурядні і складні речення, де передається пряма і непряма мова. Загалом українські синтаксичні конструкції довші (20 слівформ в реченні), ніж німецькі (15,8), що ускладнює сприймання інформації.

Підсумовуючи проведене контрастивне дослідження німецької і української кореспонденцій, можна стверджувати, що подібні студії на матеріалі паралельних текстів дозволяють якомога ефективніше виявити лінгвокультурні особливості подачі інформації в різних мовних середовищах. Проведений порівняльний аналіз виявив, що засоби масової інформації певного суспільства відображають національно-культурні інтереси через екстра- й інтралінгвальні особливості подання фактів у такому частотному газетному жанрі, як газетна кореспонденція. У ході зіставлення німецької й української кореспонденцій зі спільною темою виявлено відмінності на макро- і мікрорівнях. Якщо німецька кореспонденція орієнтується переважно на нейтральне висвітлення певної події і легко сприймається, то українська кореспонденція виконує як інформаційну, так і перзуазивну функції, поєднуючи дескриптивне, експлікативне та аргументативне розгортання теми.

Перспективним напрямом подальшого дослідження вважаємо збільшення емпіричної бази зіставлення паралельних текстів зі спільною темою для підтвердження отриманих висновків.

Acknowledgements

This project was made possible by a generous research grant from the Alexander von Humboldt Foundation. I am heartily thankful to my supervisor, Prof. Dr. Norbert Fries, HU Berlin, whose encouragement, guidance and support from the initial to the final level enabled me to develop an understanding of the subject.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Luhmann N. Die Weltgesellschaft / N. Luhmann // Soziologische Aufklärung 2. Aufsätze zur Theorie der Gesellschaft. – Opladen : Westdeutscher Verlag, 1991. – S. 57–71.
2. Adamzik K. Grundfragen einer kontrastiven Textologie / K. Adamzik ; [hrsg. von K. Adamzik] // Kontrastive Textologie. – Tübingen : Stauffenburg, 2001. – S. 13–48.
3. Presstextsorten im Vergleich / [hrsg. von H. Lenk, A. Chesterman]. – Hildesheim, Zürich, New York : Georg Olms Verlag, 2005. – 387 S.
4. Spillner B. Textsorten im Sprachvergleich / B. Spillner ; [hrsg. von W. Kühlwein, G. Thome, W. Wills] // Kontrastive Linguistik und Übersetzungswissenschaft. – München : Fink Verlag, 1981. – S. 239–250.
5. Burger H. Mediensprache / H. Burger. – [3. Aufl.]. – Berlin, New York : de Gruyter, 2005. – 485 S.
6. Lüger H.-H. Pressesprache / H.-H. Lüger. – Tübingen : Niemeyer, 1995. – 169 S.
7. Sandig B. Syntaktische Typologie der Schlagzeile / B. Sandig. – München : Max Hueber Verlag, 1971. – 176 S.
8. Voss C. Textgestaltung und Verfahren der Emotionalisierung in der BILD-Zeitung / C. Voss. – Frankfurt am Main u.a. : Lang, 1999. – 130 S.

9. Schröder T. Die Handlungsstruktur von Texten / T. Schröder. – Tübingen : Narr, 2003. – 276 S.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Luhmann N. Die Weltgesellschaft / N. Luhmann // Soziologische Aufklärung 2. Aufsätze zur Theorie der Gesellschaft. – Opladen : Westdeutscher Verlag, 1991. – S. 57–71.
2. Adamzik K. Grundfragen einer kontrastiven / K. Adamzik ; [hrsg. von K. Adamzik] // Kontrastive Textologie. – Tübingen : Stauffenburg, 2001. – S. 13–48.
3. Presstextsorten im Vergleich / [hrsg. von H. Lenk, A. Chesterman]. – Hildesheim, Zürich, New York : Georg Olms Verlag, 2005. – 387 S.
4. Spillner B. Textsorten im Sprachvergleich / B. Spillner ; [hrsg. von W. Kühlwein, G. Thome, W. Wills] // Kontrastive Linguistik und Übersetzungswissenschaft. – München : Fink Verlag, 1981. – S. 239–250.
5. Burger H. Mediensprache / H. Burger. – [3. Aufl.]. – Berlin, New York : de Gruyter, 2005. – 485 S.
6. Lüger H.-H. Pressesprache / H.-H. Lüger. – Tübingen : Niemeyer, 1995. – 169 S.
7. Sandig B. Syntaktische Typologie der Schlagzeile / B. Sandig. – München : Max Hueber Verlag, 1971. – 176 S.
8. Voss C. Textgestaltung und Verfahren der Emotionalisierung in der BILD-Zeitung / C. Voss. – Frankfurt am Main u.a. : Lang, 1999. – 130 S.
9. Schröder T. Die Handlungsstruktur von Texten / T. Schröder. – Tübingen : Narr, 2003. – 276 S.

Матеріал надійшов до редакції 26.01. 2012 р.

Кійко Ю. Е. Німецька й українська кореспонденції в інформаційному аспекті.

В статье проведен комплексный сопоставительный анализ немецкой и украинской газетных корреспонденций в информационном аспекте на материале ведущих печатных изданий. При сопоставлении параллельных текстов в разных лингвокультурных дискурсах обнаружены особенности освещения одного события на макро- и микроуровнях. Немецкая корреспонденция ориентируется в основном на нейтральное информационное освещение события, что легко воспринимается реципиентом. Для украинской корреспонденции характерны сложные аналитические пассажи, которые усложняют понимание информации в этом газетном жанре.

Kiyko Yu. Ye. German and Ukrainian Newspaper Articles in the Information Aspect.

The article deals with the comparative analysis of the German and Ukrainian newspaper articles in the information aspect on the materials of two leading daily newspapers. By the comparison of parallel texts in the different linguacultural discourses features of information giving of one event on the macro- and microlevels are found out. The German newspaper article focuses on the neutral information illumination for the easy reception. For the Ukrainian newspaper article difficult analytical passages are characteristic which complicate the understanding of this newspaper genre.